

budgettaire weerslag hebben, zowel voor het Vlaams Gewest als waterwegbeheerder van onder andere de Beneden-Zeeschelde en het deel van de Boven-Zeeschelde tot Wintam, het Kanaal Gent-Terneuzen en de IJzermonding, als voor De Vlaamse Waterweg nv (die een van het Vlaams Gewest afgescheiden vermogen heeft). Het daadwerkelijke effect hangt echter af van de concrete schadegevallen die zich na de inwerkingtreding van het Vlaams scheepvaartdecreet zouden voordoen en de eventuele beoordeling van de aansprakelijkheid van de waterwegbeheerder door de hoven en rechtbanken en/of de eventuele minnelijke regelingen. Dit kan moeilijk vooraf worden ingeschat.

Wat de mogelijke korting op scheepvaartrechten op bepaalde categorieën van vaartuigen betreft, zoals geregeld in artikel 80. Deze kan deze enkel een impact hebben op het vermogen van DVW, afgescheiden van het Vlaams Gewest. Op de door het Vlaams Gewest beheerde waterwegen zijn immers hoe dan ook geen scheepvaartrechten verschuldigd.

Hieromtrent stelt de minister van Financiën en Begroting dat de beslissing tot en de impact van het toekennen van kortingen op scheepvaartrechten door de Vlaamse Waterweg NV gemotiveerd moet worden in de begrotingsvoorstellen van de begrotingsronde, vooraleer er overgegaan wordt tot het toekennen ervan. Bovendien stelt de minister van Financiën en Begroting dat deze korting enkel op gemotiveerde wijze voor bepaalde categorieën vaartuigen kan toegekend worden, en dus niet voor individuele gevallen.

Wat handhaving betreft:

Momenteel investeert DVW reeds in de efficiënte aanpak van handhaving, specifiek in deze aspecten waar DVW nu reeds bevoegd voor is. Het betreft hierbij de handhaving waar de vroegere waterwegbeheerders reeds bevoegd voor waren en de handhavingsaspecten in gevolge de zesde staats hervorming. Dit betekent concreet :

- In koppen : 3 VTE (1 A2 en 2 A1's)
- Financieel : 800.000 euro, te voorzien in 2020 en 2021. Dit omvat investeringen in applicaties, opmaak van procedures, onderhoudscontracten,... voor huidige bevoegdheden
- 15.000 euro/jaar exploitatiekosten

Met het scheepvaartdecreet, worden bijkomende bevoegdheden toegewezen, die DVW momenteel nog niet heeft. Het betreft onder meer de bestuurlijke handhaving, zoals opgenomen in hoofdstuk 6 van het scheepvaartdecreet. De impact van deze nieuwe bevoegdheden voor DVW is als volgt:

- In koppen : 2 VTE (1 A1 jurist 1 C1).
- Financieel : 400.000 euro, te voorzien in de jaren 2022, 2023 en 2024 (in de veronderstelling dat het scheepvaartdecreet in 2021 goedgekeurd wordt). Dit omvat investeringen in applicaties, opmaak van procedures, onderhoudscontracten,... voor nieuwe en bijkomende bevoegdheden
- 10.000 euro/jaar exploitatiekosten (tools, verbruiksgoederen,...)

DVW verantwoordt de personeelsbehoefte als volgt:

1) Er is in het kader van bestuurlijke handhaving de wettelijke juridische noodzaak om de werking van de cel handhaving functioneel te splitsen en dus ook het personeel als dusdanig in te delen. Dit betekent dat het team dat verantwoordelijk is voor de handhaving op het terrein, gesplitst moet worden van het team dat verantwoordelijk is voor de verdere opvolging van dossiers met het oog op sanctionering en het behandelen van beroepen. Het is wettelijk gezien niet toegelaten dat zij die handhaven ook taken van sanctionering of het behandelen van beroep op zich nemen. Het is noodzakelijk dat deze taken worden opgenomen door een medewerker met een juridische achtergrond zoals dat ook gangbare zaak is bij andere overheidsorganisaties die verantwoordelijk

zijn voor handhaving. Er is immers een bijzondere kennis van de toepasselijke wetgeving nodig alsook een grondige kennis van bestuursrecht.

2) De keuze om ook een administratief profiel aan te trekken binnen de cel handhaving, werd gemaakt omdat de inhoudelijke experts, zowel de personeelsleden die instaan voor de handhaving als de personeelsleden die instaan voor de sanctionering, maximaal in te zetten voor de inhoudelijke aspecten van hun functie. Het administratief profiel ondersteunt de inhoudelijke experts op vlak van administratieve taken bij handhaving, zoals bv dossierbeheer, opvolging van dossiers die een gerechtelijk gevolg kennen, administratieve afhandeling van beroepsprocedures, ... Dit neemt niet weg dat de processen zo efficiënt mogelijk zullen verlopen en dat ingezet wordt op maximale digitalisatie.

3) De verwachte werklast ivf de inwerkingtreding van het Scheepvaartdecreet is op dit moment niet precies te bepalen, gezien de handhavingstaken gerelateerd aan het scheepvaartdecreet veelal nieuwe bevoegdheden zijn die niet eerder werden opgenomen door DVW. Een inschatting kan gemaakt worden via de uitgevoerde handhavingsactiviteiten van Scheepvaartpolitie, zie onderstaande tabel. Hieruit blijkt enerzijds een relatief hoog overtreedingspercentage, dat nog toeneemt bij een toenemend aantal controles. Het hoge overtreedingspercentage toont ook aan dat bijkomende controles en de administratieve vereenvoudiging tgv de invoering van de bestuurlijke handhaving noodzakelijk zijn. Om de aanpak van de handhaving af te stemmen op de vermelde personeelsinzet, wenst De Vlaamse Waterweg risico-gedreven te handhaven, waarbij op basis van risico-analyses de prioriteiten van te thema's worden bepaald. Deze keuze werd enerzijds ingegeven door de merites van risico-gedreven beleid en anderzijds door een efficiëntie in de besteedbare personele middelen na te streven.

	Controle's binnenvaart	PV's binnenvaart	overtreedingspercentage
2016	1234	239	19,4 %
2017	1270	248	19,5 %
2018	1603	370	23,1 %
2019	1342	331	24,7 %

Wat de personeelsbehoefte betreft, verleent de minister van Financiën en Begroting zijn akkoord indien deze handhaving kan gebeuren binnen de gemaakte afspraken i.v.m. de koppenbesparing met DVW.

Daarnaast stelt IF in haar advies van 29 november 2020 hieromtrent dat er in 2020 en 2021 reeds 800.000 euro wordt besteed aan investeringen in handhaving. Het is volgens IF niet duidelijk in welke mate deze investeringsmiddelen ook niet kunnen worden ingezet voor investeringen in het kader van de nieuwe taken. Men kan er immers niet van uitgaan dat de 800.000 euro die wordt geïnvesteerd in de bestaande handhavingsactiviteiten integraal recurrenente bedragen zijn. Zonder een degelijk investeringsplan voor de bestaande activiteiten en de bijkomende activiteiten kan dit niet worden beoordeeld.

DVW antwoordt dat de voorziene middelen voor 2020 en 2021 reeds werden voorzien in het kader van de efficiënte uitbouw van de huidige handhavingsbevoegdheden van De Vlaamse Waterweg. Deze investeringen zijn bedoeld om een efficiënte aanpak van de huidige handhavingsbevoegdheden uit te werken door enerzijds het uitwerken van operationele processen zoals het uitwerken van procedures, het structureel opzetten van belanghebbendenbeheer, het voorzien van gerichte communicatie naar relevante belanggroepen ivf de soort handhaving en anderzijds structureel applicaties en databanken te ontwikkelen waarmee de omslag gemaakt kan worden naar informatiegestuurde handhaving, met maximaal gedigitaliseerde handhavingsprocessen die vorm kunnen gegeven worden op basis van historische en actuele data. Deze kosten zijn eenmalige investeringskosten (CAPEX m.b.t. 2020-2021) waarna slechts in beperkte mate OPEX overblijft.

Naast deze huidige handhavingsbevoegdheden van De Vlaamse Waterweg, worden in het voorontwerp van decreet ook nieuwe handhavingsbevoegdheden aan De Vlaamse Waterweg toegekend. Ook voor deze nieuwe bevoegdheden dienen de operationele processen uitgetekend te worden, net zoals dit reeds gebeurt voor de huidige handhavingsbevoegdheden van De Vlaamse Waterweg. Dit noodzaakt bijkomende investeringen in de jaren volgend op het goedkeuren van het Scheepvaartdecreet en de latere Besluiten van de Vlaamse Regering. De huidige investeringen in applicaties en databanken zijn ook dienstig voor de uitvoering van de nieuwe bevoegdheden, zodat deze investering, bij goedkeuring van het Scheepvaartdecreet, niet opnieuw noodzakelijk is. De financiële impact van het goedkeuren van het Scheepvaartdecreet is bijgevolg significant kleiner dan de huidige investeringen ten laste van De Vlaamse Waterweg in het kader van de uitbouw van een efficiënt handhavingsbeleid voor de huidige handhavingsbevoegdheden.

Tegelijk wordt met de invoering van de mogelijkheid om overtredingen bestuurlijk te sanctioneren beoogd om overtredingen van de scheepvaart- en waterweggebonden regelgeving vaker effectief te vervolgen. De huidige vervolgingsgraad wordt als erg laag aangevoeld. De betaalde bestuurlijke geldboeten zullen aan de DVW toekomen. Gebaseerd op het gemiddelde aantal proces-verbaal betreffende binnenvaart dat SPN in de voorbije 4 jaar heeft opgemaakt en de gewestelijke verdeling van het belang van de binnenvaart, zijnde 79% Vlaanderen, wordt het aantal PV's per jaar geraamd van 234. Gebaseerd op de aanbevelingen van de CCR voor uniforme boetes voor overtredingen van op de Rijn en de Moezel geldende politievoorschriften, rekening houdende met de ook daarin opgenomen marges, komen we gemiddeld aan 200 à 400 euro. Indicatief zou dit bijgevolg een positieve impact kunnen hebben van 50 à 90k euro per jaar.

In verband met de oprichting van de Onderzoeksinstantie voor Scheepvaartongevallen en incidenten op de Binnenwateren (Titel 5 van het voorontwerp van Decreet) zal er een samenwerkingsakkoord worden gesloten met de Federale Overheid. Gelet op het beperkte aantal ongevallen met zeeschepen dat zich voordoet op binnenwateren voorziet het ontwerp van scheepvaartdecreet immers in een samenwerking met de Federale Onderzoeksinstantie voor Scheepvaartongevallen (FOSO). Deze instantie is reeds operationeel en werd opgericht in uitvoering van Richtlijn van 2009/18/EG. De financiële weerslag op de begroting zal aldus pas duidelijk worden bij het vastleggen van de modaliteiten in het samenwerkingsakkoord met de Federale Overheid.

IF stelt in haar advies dd. 29/11/2020 omtrent art. 22 van het ontwerp van SVD:

In artikel 22 van het voorontwerp is een vergoedingsregeling opgenomen ten gunste van de houders van zakelijke rechten op erven waarvoor voordien geen erfdiensbaarheid van jaagpad en oeverrecht rustte maar die vanaf een bepaald ogenblik wel door de erfdiensbaarheid worden gevat. Deze bepaling komt in de plaats van artikel 3 van het decreet van 22 januari 1808. Welke vergoedingen werden in het verleden hieromtrent uitgekeerd? Wat is de geraamde impact van de voorgestelde maatregel?

Hierop kan worden geantwoord dat artikel 22 grotendeels nieuw is. Momenteel bestaat er geen dergelijke vergoedingsregeling en worden er door De Vlaamse Waterweg geen dergelijke vergoedingen uitgekeerd. De impact kan dus niet worden ingeschat. De situatie zal zich eerder zelden voordoen, dus de impact lijkt zeer beperkt te zijn.

De overige bepalingen van het voorstel hebben op zichzelf geen weerslag op de begroting, of verschillen qua weerslag op de begroting niet betekenisvol van de huidige situatie.

Het gunstig advies van de Inspectie van Financiën werd verleend op 29/11/2020.

Het begrotingsakkoord werd verleend op 11/12/2010.

////////////////////////////////////

5. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

1° haar principiële goedkeuring te hechten aan het bijgaande voorontwerp van Vlaams scheepvaartdecreet.

2° de Vlaamse minister, bevoegd voor Mobiliteit en Openbare Werken:

2.1 te gelasten om over voornoemd ontwerp van decreet het advies in te winnen van de MORA, de Minaraad en de Vlaamse toezichtcommissie voor de verwerking van persoonsgegevens (VTC);

2.2. te machtigen te beoordelen of voornoemd adviezen aanleiding kunnen geven tot aanpassing van de heden door de Vlaamse Regering principieel goedgekeurde tekst;

2.3. te gelasten over voornoemd ontwerp, overleg te plegen met de federale overheid en het Waalse en het Brussels Hoofdstedelijke Gewest overeenkomstig artikel 6, §3bis, 6° van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen;

2.4 te gelasten over voornoemd ontwerp het advies in te winnen van de Raad van State, met verzoek het advies mee te delen binnen een termijn van 30 dagen, met toepassing van artikel 84, §1, eerste lid, 2°, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State, als de Vlaamse minister oordeelt dat de adviezen van de MORA, de Minaraad en de VTC vermeld in 2.1 en het overleg vermeld in 2.3 geen aanleiding geven tot aanpassing van de heden door de Vlaamse Regering principieel goedgekeurde tekst.

...

De Vlaamse minister van Mobiliteit en Openbare Werken,

Lydia PEETERS

Bijlagen:

- Het voorontwerp van Vlaams scheepvaartdecreet
- De memorie van toelichting
- Het advies Inspectie Financiën GDR/MDM/20/0651 dd. 29/11/2020
- De nota aan het overlegcomité.
- Het begrotingsakkoord dd. 11/12/2020

////////////////////////////////////